

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

นิสิตนักศึกษา เป็นวัยที่แสวงหา เอกลักษณะและแนวความคิด เป็นผู้ที่มิเชาวน์ปัญญา โดยเฉลี่ยสูงกว่าบุคคลในวัยเดียวกัน มีความกระตือรือร้นและอุดมการณ์สูง (สวัสดี สุคนธรังษี 2515:18) ถ้ามหาวิทยาลัยได้แสวงหาช่องทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมทั่วไปได้สนองต่อความต้องการของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสมแล้ว ย่อมจะส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษา เหล่านี้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ แต่เท่าที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันมีนิสิตนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนทั้ง ๆ ที่ได้ผ่านการสอบคัดเลือก หรือมีพื้นฐานความรู้ มีคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยต้องการ นำที่จะมีความสามารถพอที่จะเรียนได้สำเร็จการศึกษา และสำเร็จตาม เวลาของหลักสูตรด้วย ซึ่งสาเหตุของปัญหาเหล่านี้ อาจจะไม่ใช่สาเหตุ เนื่องจากเชาวน์ปัญญาของนิสิตนักศึกษาเท่านั้น เพราะว่ามีนักวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีผลทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนคือ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ เชาวน์ปัญญาของนิสิตนักศึกษา และองค์ประกอบไม่เกี่ยวข้องกับ เชาวน์ปัญญา ซึ่งได้แก่ ทักษะคิดวิเคราะห์ที่เรียน วิธีการสอนของอาจารย์ สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตและเพื่อน ตลอดจนภูมิหลังของ ครอบครัวนิสิตด้วย

แมคด็อกซ์ (Maddox 1965:9) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทาง เชาวน์ปัญญาและความสามารถทางสมองร้อยละ 50 ถึง 60 ขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพร้อยละ 30 ถึง 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ร้อยละ 10 ถึง 15 ซึ่งสอดคล้องกับแซนฟอร์ด (Sanford 1965:195) ที่กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแม้จะมีความสัมพันธ์กับ เชาวน์ปัญญา โดยที่ เชาวน์ปัญญาสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีกว่าการใช้แบบวัดชนิดอื่น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น ถ้าจะให้การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างสมบูรณ์แล้ว ควรที่จะนำเอาองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้อง-

ข้องกับ เซาว์นัญญา มาพิจารณาด้วย นอกจากนี้ อเล็กซานเดอร์ และ ซิมมอนส์ (Alexander and Simmons 1975:3-4) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฟังก์ชันของ องค์ประกอบเกี่ยวกับโรงเรียน องค์ประกอบเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน องค์ประกอบของอิทธิพลภายนอกอื่น ๆ เช่น สภาพชุมชน องค์ประกอบด้านเซาว์นัญญา องค์ประกอบเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนรวมทั้งภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน และยังมี ความแปรปรวนอื่น ๆ ที่ไม่สามารถอธิบายได้อีก

จากที่ได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่ายังไม่มีผลสรุปที่แน่นอนเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเนื่องมาจาก องค์ประกอบหลักอะไร ส่วนใหญ่แล้วผู้วิจัยจะเลือกศึกษาถึงอิทธิพลขององค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ตาม เหตุผลความสนใจและความเชื่อของคน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคือ องค์ประกอบด้านเซาว์นัญญาของนิสิต องค์ประกอบด้านที่เกี่ยวกับเซาว์นัญญาเพื่อนของนิสิต ซึ่งได้แก่ เซาว์นัญญาโดยเฉลี่ยของกลุ่มเพื่อนสนิท หรือสภาพแวดล้อมทางปัญญา และความเป็นที่นิยมในกลุ่มเพื่อนนิสิตที่ขี้นง โดยฐานะทางสังคมมิติ (Sociometric Status) ของนิสิต

ในการที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่า องค์ประกอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนนี้จะทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ได้หรือไม่ ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า ซายน์ และ มาร์กส (Zajonc and Markus 1975:76) ได้เสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเซาว์นัญญาไว้ว่า "เซาว์นัญญาได้รับอิทธิพลมาจากสภาพแวดล้อมทางปัญญา และสภาพแวดล้อมทางปัญญา เป็นผลเฉลี่ยของเซาว์นัญญาของคนที่อยู่รอบด้าน" โดยแนวคิดนี้ได้ใช้อธิบายถึงเซาว์นัญญาของสมาชิกที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน แต่ผู้วิจัยเห็นว่า เมื่อนิสิตเติบโตขึ้นมา เขาได้เริ่มเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางปัญญาจากครอบครัวมาเป็นโรงเรียนและมหาวิทยาลัยตามลำดับ ดังนั้นกลุ่มเพื่อนน่าจะเป็นสภาพแวดล้อมทางปัญญา จากมหาวิทยาลัยที่มีความสำคัญต่อเซาว์นัญญาของนิสิต ทั้งนี้เพราะว่า ภายในมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาจะต้องติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนนิสิตด้วยกันอยู่เสมอ ย่อมจะได้รับอิทธิพลในด้านแนวคิด ทัศนคติมาจากกลุ่มเพื่อนด้วย จากแนวคิดนี้จึงน่าจะกล่าวได้ว่า สภาพแวดล้อมทางปัญญาของนิสิตในระดับมหาวิทยาลัยนี้คือ เซาว์นัญญาเฉลี่ยของกลุ่มเพื่อนสนิท ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อเซาว์นัญญาของนิสิต และจากการค้นพบของ แมคคอกซ์ แชนฟอร์ด อเล็กซานเดอร์ และ ซิมมอนส์ จะเห็นได้ว่าเซาว์นัญญาของนิสิตมีความสัมพันธ์

กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น เชาวนัญญา เจลีย์ของกลุ่มเพื่อนสนิทจึงน่าจะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตด้วย

นอกจากนี้พฤติกรรมของบุคคลที่อยู่รวมกัน เป็นกลุ่มย่อมมีผลกระทบกระเทือนต่อสมาชิกของกลุ่มนั้น ๆ ทั้งในทางที่เป็นคุณและที่เป็นโทษ บางคนมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของกลุ่มในทางที่ช่วยให้เกิดกำลังใจ ทำให้สมาชิกในกลุ่มสามารถประกอบงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางคนมีอิทธิพลในทางลบทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดการแตกแยก (บุญยิ่ง เจริญยิ่ง 2508:1) โอลสัน (Olson อ้างถึงใน บุญยิ่ง เจริญยิ่ง 2508:2) กล่าวว่า "การเรียนรู้อันหนึ่งของเด็กจะบังเกิดผลดียิ่งขึ้นถ้าเด็กได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น สิ่งแวดล้อมซึ่งได้แก่ สถานที่ หรือบุคคล ความสัมพันธ์กับผู้อื่น และบรรยากาศของกลุ่ม" ได้มีงานวิจัยที่แสดงถึงอิทธิพลของการยอมรับของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาทิเช่น แวน เอ็ดมันด์ (Van Edmond อ้างถึงใน Jones 1965:97) ได้ศึกษานักเรียนชั้น 2 ถึง 5 จำนวน 640 คน พบว่า ระดับการใช้ความสามารถทางสมองให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนมีความเกี่ยวข้องกับอิทธิพลและการยอมรับของเพื่อน เดอคอสเตอร์ (David Arthur Decoster อ้างถึงใน เตือนจิตต์ จิตต์อารี 2520:19) ได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนในชั้นเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมากกว่า มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนน้อยกว่า ดังนั้นในการศึกษาองค์ประกอบด้านการยอมรับของเพื่อนว่า จะมีความสัมพันธ์ต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนิสิตหรือไม่เพียงใด ผู้วิจัยจะได้ศึกษารู้นะทางสังคัมมิตี เป็นองค์ประกอบด้านหนึ่งที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกับ เชาวนัญญาของนิสิตและสภาพแวดล้อมทางปัญญา ซึ่งเป็น เชาวนัญญา เจลีย์ของกลุ่มเพื่อนสนิทของนิสิตผู้นั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เชาวนัญญา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต
4. เพื่อหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเขาวนปัญญา สภาพแวดล้อมทางปัญญา และฐานะทางสังคม กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

สมมติฐานของการวิจัย

จากทฤษฎีและจากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. เขาวนปัญญา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ
2. สภาพแวดล้อมทางปัญญา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ
3. ฐานะทางสังคมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ
4. เขาวนปัญญา สภาพแวดล้อมทางปัญญา และฐานะทางสังคม สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคปลาย ปีการศึกษา 2526 ด้วยเหตุผลที่ว่า นิสิตชั้นปีที่ 3 นั้น นิสิตเกือบทั้งหมดยังใช้เวลาศึกษาอยู่ในคณะ และช่วงเวลาในการคบกัน เป็นเพื่อนนานพอสมควร ที่จะบ่งชี้ว่า เพื่อนคนใด เป็นเพื่อนสนิท และเหตุผลที่เลือกศึกษาเฉพาะคณะครุศาสตร์ เพราะว่าเป็นการศึกษา เฉพาะเจาะลึกถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ อีกทั้งหวังที่จะนำผลการวิจัยมาช่วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตครุศาสตร์ให้ดียิ่งขึ้นในฐานะที่บัณฑิตครูจะเป็นผู้สร้าง เขาชนอัน เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

2. ตัวแปรที่นำมาทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 3 ตัวคือ เชาวนปัญญาของนิสิต สภาพแวดล้อมทางปัญญา และฐานะทางสังคมมิติ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้จากเต็มเฉลี่ยสะสมของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2526

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

1. นิสิตตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจและเต็มกำลังความสามารถของตน
2. นิสิตตอบแบบถามสังคมมิติ และแบบถามเกี่ยวกับเพื่อนสนิทด้วยความตั้งใจและตรงตามความเป็นจริง
3. คะแนนที่ได้จากเชาวนปัญญาของนิสิต สภาพแวดล้อมทางปัญญา และฐานะทางสังคมมิติ มีการกระจายแบบโค้งปกติ
4. การเรียนการสอน และการให้คะแนนในวิชาต่าง ๆ ของแต่ละสาขาวิชามีความเป็นมาตรฐาน

ความจำกัดของการวิจัย

1. เนื่องจากผู้วิจัยจะเริ่มทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงต้นของปลายภาค ซึ่งขณะนั้นยังไม่ทราบเต็มเฉลี่ยสะสมของนิสิต จึงจำเป็นต้องใช้เต็มเฉลี่ยสะสมในภาคต้นเท่านั้น ดังนั้นผลการวิจัยอาจจะขาดความสมบูรณ์ไปบ้าง เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมิได้มาจากหน่วยการเรียนในภาคปลายของนิสิตชั้นปีที่ 3

2. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตของเพื่อนสนิท โดยให้นิสิตระบุเพื่อนสนิทเฉพาะภายในครุศาสตร์เท่านั้น ทั้งนี้เพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษานำ (Pilot Study) กับนิสิตชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 20 คน และให้นิสิตระบุเพื่อนสนิท จำนวน 5 คน ผลปรากฏว่า นิสิตเหล่านี้ระบุเพื่อนสนิท เป็นนิสิตครุศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 73 ของการระบุเพื่อนสนิท นอกนั้น เป็นเพื่อนสนิทจากที่อื่น ประกอบกับข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาและทรัพยากรที่มีอยู่ ผู้วิจัยไม่สามารถตามไปทดสอบเพื่อนสนิทที่อยู่นอกคณะครุศาสตร์ได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เชาวน์ปัญญา	หมายถึง	คะแนนซึ่งได้จากการแปลงคะแนนดิบที่ได้จากแบบสอบแมทริชี่สก็้าวหน้า ขั้นสูง (Advanced Progressive Matrices)
สภาพแวดล้อมทางปัญญา	หมายถึง	คำขวัญ เลข คณิตของ เชาวน์ปัญญาของกลุ่ม เพื่อนสนิท ซึ่งวัดโดยแบบสอบแมทริชี่สก็้าวหน้า ขั้นสูง
ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน	หมายถึง	แต้มเฉลี่ยสะสมของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2526
ฐานะทางสังคมมิติ	หมายถึง	ความเป็นที่นิยมของกลุ่มเพื่อนซึ่งวัดโดย แบบถาม สังคมมิติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยคิดจากอัตราส่วน ระหว่างจำนวนครั้งที่นิสิตแต่ละคนถูกเลือกต่อจำนวน นิสิตทั้งหมด ลบออกด้วย 1 (Kerlinger 1964: 560)

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่า เชาวน์ปัญญา สภาพแวดล้อมทางปัญญา และฐานะทางสังคมมิติของนิสิตด้านใดบ้างที่มีผล และมีความสัมพันธ์มากน้อยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนิสิต ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2526
2. ทำให้สามารถพยากรณ์ได้ว่า นิสิตจะประสบผลสำเร็จในการ เรียนหรือไม่ โดยใช้ตัวแปรต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว
3. เพื่อนำข้อมูลที่สำคัญที่ค้นพบจากการวิจัย เสนอต่อคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอน โดยคำนึงถึง การทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มตามความต้องการของนิสิต ซึ่งจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดียิ่งขึ้น
4. เพื่อเป็นแนวทางวิจัยในการหาสาเหตุอื่นที่ เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนิสิตต่อไป